Abstrakt

Tématem této diplomové práce je irská otázka ve světla probíhajícího odchodu Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie. V červnu 2016 bylo ve Velké Británii v referendu rozhodnuto o odchodu z Evropské unie. 29. března 2017 byl aktivován článek 50 Lisabonské smlouvy, čímž začala dva roky trvající lhůta na dojednání odchodové dohody. Návrh odchodové dohody, přijatý všemi členy evropské sedmadvacítky, byl třikrát odmítnut britským parlamentem a brexit byl odložen na konec října 2019. Hlavní překážkou v jednáních o odchodu Spojeného království z EU se stala otázka budoucího vztahu na ostrově Irsko a s ní spojená tzv. irská pojistka. Ač se obě strany vyjednávání shodují, že pro ně nepřipadá v úvahu tvrdá hranice na ostrově Irsko a je pro ně prioritou dodržení všech zásad Velkopáteční dohody z roku 1998, ani jedna strana jednání není ochotna slevit ze svých požadavků. Theresa May, britská premiérka, rezolutně rozhodla o opuštění evropské celní unie i jednotného evropského trhu. Evropská unie odmítá dále jednat o dohodě, jejíž součástí je tzv. irská pojistka, která zajišťuje, že po skončení přechodného období by v Severním Irsku nadále platila část pravidel jednotného evropského trhu, a bylo by zamezeno obnovení celních kontrol na irsko-severoirské hranici. Velká Británie se obává, že by tímto byla narušena státní integrita království a fakticky by přišlo o kontrolu vlastního území. Z analýzy postojů jednotlivých aktérů jednání vyplývá, že v současné době se vyjednávání dostala do slepé uličky, kde se jako jediné možné řešení, jeví odchod Spojeného království z Evropské unie bez dohody.